

LAW

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.8.2.18>

**WSPÓLDZIAŁANIE NARODOWEJ POLICJI UKRAINY Z INSTYTUCJAMI
PAŃSTWOWYMI I POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ: POJĘCIE, ZADANIA I ZASADY**

Natalia Gridina

*adiunkt Wydziału Organizacji Szkoleń Edukacyjno-Naukowych
Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych (Charków, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-8499-074X

e-mail: gridina_nat@gmail.com

Adnotacja. W artykule dokonano naukowej analizy stanowisk naukowców dotyczących zrozumienia pojęcia „współdziałanie”, w celu dalszego wyjaśnienia zrozumienia współdziałania Narodowej Policji Ukrainy z instytucjami państwowymi i pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć. Zaproponowano współdziałanie Narodowej Policji Ukrainy z instytucjami państwowymi i pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć rozpatrywać jako określoną przepisami, uzgodnioną działalność uprawnionych jednostek Narodowej Policji Ukrainy, które realizują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć i innych organów władzy państwowej, organów samorządu terytorialnego, ludności, terytorialnych hromad i organizacji społecznych, w celu zapewnienia przeciwdziałania przemocy za względu na płeć. Zasady współdziałania Narodowej Policji Ukrainy z instytucjami państwowymi i pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć zaproponowano podzielić na dwie grupy – zasady ogólne (te, które dotyczą działalności Narodowej Policji Ukrainy i innych organów władzy państwowej) oraz specjalne (zasady, na których powinna opierać się działalność podmiotów bezpośrednio mających na celu zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć).

Słowa kluczowe: przemoc ze względu na płeć, przemoc domowa, przeciwdziałanie i zapobieganie, Narodowa Policja, współdziałanie, zasady.

**INTERACTIONS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE WITH STATE AND PUBLIC
INSTITUTIONS TO COMBAT GENDER-BASED VIOLENCE: CONCEPTS, TASKS AND
PRINCIPLES**

Natalia Gridina

*Adjunct at the Department of Organization of Educational and Scientific Training
Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0001-8499-074X

e-mail: gridina_nat@gmail.com

Abstract. The article provides a scientific analysis of the positions of scientists on the understanding of the term «interaction», in order to further clarify the understanding of the interaction of the National Police of Ukraine with state and public institutions to combat gender-based violence. It is proposed to consider under the cooperation of the National Police of Ukraine with state and public institutions to combat gender-based violence defined by regulations, coordinated activities of authorized units of the National Police of Ukraine, which take measures to combat gender-based violence and other public authorities, local governments, territorial communities and public associations, in order to ensure the fight against gender-based violence. It is proposed to divide the principles of interaction of the National Police of Ukraine with state and public institutions on combating gender-based violence into two groups – general principles (those related to the activities of the National Police of Ukraine and other public authorities) and special (principles on which directly aimed at preventing and combating gender-based violence).

Key words: gender-based violence, domestic violence, counteraction and prevention, National Police, interaction, principles.

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ДЕРЖАВНИМИ ТА ГРОМАДСЬКИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ: ПОНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ Й ПРИНЦИПИ

Наталія Грідіна

ад'юнкт відділу організації освітньо-наукової підготовки

Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-8499-074X

e-mail: gridina_nat@gmail.com

Анотація. У статті здійснено науковий аналіз позицій учених щодо розуміння терміна «взаємодія» з метою подальшого з'ясування розуміння взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству. Запропоновано під взаємодією Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству розглядати визначену нормативно-правовими актами, узгоджену діяльність уповноважених підрозділів Національної поліції України, які здійснюють заходи щодо протидії гендерно обумовленому насильству й інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, населення, територіальних громад і громадських об'єднань з метою забезпечення протидії гендерно обумовленому насильству. Принципи взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству запропоновано розподілити на дві групи – загальні принципи (ті, які стосуються діяльності Національної поліції України й інших органів державної влади), і спеціальні (принципи, на яких має ґрунтуватися діяльність суб'єктів, безпосередньо спрямована на запобігання та протидію гендерно обумовленому насильству).

Ключові слова: гендерно обумовлене насильство, домашнє насильство, протидія та запобігання, Національна поліція, взаємодія, принципи.

Вступ. Налагоджена взаємодія суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії гендерно обумовленому насильству, є невід'ємним складником розбудови ефективної системи протидії зазначеним проявам насильства. Так, метою Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року є, зокрема, налагодження ефективної взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадськості. А до шляхів й способів розв'язання проблеми недостатньо ефективного механізму протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі програмою віднесено саме запровадження дієвого механізму взаємодії суб'єктів, що проводять заходи в означеній сфері шляхом узгодження їх дій (Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі на період до 2025 року, 2021).

Національна поліція України як складник загальної системи суб'єктів протидії гендерно обумовленому насильству здійснює взаємодію з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями, тощо (Про Національну поліцію України, 2015).

У зв'язку з цим окремої уваги потребує дослідження завдань і принципів взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству.

Основна частина. Науково-теоретичною підставою розгляду питань щодо взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству становлять наукові праці таких учених, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, О.І. Безпадова, М.В. Буруменський, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, О.Р. Дашковська, О.В. Джафарова, Д.П. Калаянов, М.О. Качинська, А.Т. Комзюк, О.Г. Комісаров, О.В. Лавріненко, К.Б. Левченко, А.С. Олійник, О.В. Петришин, В.Ф. Погорілко, В.В. Романова, О.М. Руднева, М.В. Щелкунова, С.О. Шатрава й інші вчені. З наукові огляду на наробки в зазначеному напрямі, залишається не вирішеною низка питань, серед яких – з'ясування поняття, завдань і принципів взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству.

Передусім розглянемо етимологію терміна «взаємодія» та визначимо, що являє собою взаємодія Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству. Поняття «взаємодія» як словниковий термін означає взаємний зв'язок між предметами в дії, а також погоджену дію між ким-, чим-небудь (Бусел, 2005: 125). Взаємодія в психології – це процес безпосереднього або опосередкованого впливу об'єктів (суб'єктів) один на одного, що породжує їх взаємну обумовленість і зв'язок. Особливістю взаємодії є її причинна обумовленість (Колосович, 2013: 106). Взаємодія в соціології розглядається як процес безпосереднього чи опосередкованого впливу соціальних об'єктів один на одного, під час якого сторони, що взаємодіють, пов'язані циклічною причинною залежністю. Соціальна взаємодія, як вид зв'язку, об'єднує в собі інтегрованість дій, функціональну координацію їх наслідків, тобто постає системою дій, що обумовлює засоби реалізації спільної діяльності, а також є підставою суспільної солідарності (Ярмак, 2006: 47–48). Також соціальна взаємодія є процесом спільного задоволення потреб двох чи більше активних індивідів, що проявляється через зацікавлення в міжособистісних контактах між ними через дію мотиваційних, емоційних, когнітивних факторів у результаті співпраці чи конкуренції (Колосович, 2013: 111). Взаємодія у філософії – це одна із загальних форм взаємозв'язку між явищами, сутність якої

полягає у взаємному впливі одного предмета чи явища на інше; категорія, яка відображає процеси впливу різних об'єктів один на одного, їх взаємну обумовленість і зміну стану або взаємоперехід (Яровий, 2019: 42).

Як зазначає О.М. Ярмач цілком закономірно, що особливого значення взаємодія набуває під час формування взаємовідносин між державою та суспільством, адже саме взаємодія є однією з необхідних умов просування на шляху розбудови правової держави та громадянського суспільства (Ярмач, 2006: 48).

Водночас В.В. Майоров указує на те, що, урахувавши складність, важливість і виняткову соціальну значущість завдань, які вирішуються органами Національної поліції України, вона зобов'язана в діяльності використовувати можливості взаємодії та координації з державними й недержавними організаціями, з громадськістю та інститутами громадянського суспільства для досягнення найбільш ефективного результату (Майоров, 2020: 186).

Переходячи до взаємодії Національної поліції з державними та громадськими інституціями, маємо зазначити, що К.В. Яровий, розглядаючи в дослідженні взаємодію Національної поліції України з іншими суб'єктами публічної адміністрації в зоні проведення антитерористичної операції визначає, що це нормативно визначена, узгоджена та скоординована діяльність Національної поліції України з іншими суб'єктами публічної адміністрації, спрямована на досягнення мети означеної операції, що здійснюється за відповідними напрямками, у визначених формах та із застосуванням допустимих методів (Яровий, 2019: 48).

В.Ю. Кікінчук, розглядаючи взаємодію Національної поліції з іншими суб'єктами у сфері забезпечення публічної безпеки й порядку, визначає, що це вид правовідносин, у які вступають органи поліції різного рівня з правоохоронними органами, іншими органами державної влади та місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями з метою підвищення ефективності діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, шляхом організації й планування спільних заходів у цій сфері, об'єднання інформаційних, технічних, людських та інших ресурсів для спільного їх використання (Кікінчук, 2017: 83).

У науковій літературі звертається увага, що взаємодія Національної поліції з громадськістю та іншими органами державної влади в досліджуваній сфері становить спільну взаємоузгоджену діяльність Національної поліції України з громадськістю й іншими органами державної влади, яка спрямована на досягнення єдиної мети – забезпечити належний захист і реалізацію прав і свобод людини та громадянина (Могілевська, 2020: 225).

Варто також зазначити, що в Законі України «Про Національну поліцію України» визначено, що поліція в процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку й іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів, також визначено, що діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці й взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб (Про Національну поліцію України, 2015).

Отже, урахувавши викладене, маємо зазначити, що взаємодія Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству становить визначену нормативно-правовими актами, узгоджену діяльність уповноважених підрозділів Національної поліції України, які здійснюють заходи щодо протидії гендерно обумовленому насильству, й інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, населення, територіальних громад і громадських об'єднань, з метою забезпечення протидії гендерно обумовленому насильству.

Така взаємодія спрямована на виконання певних завдань. Варто зазначити, що завдання взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству – це визначені законодавством види діяльності, необхідні для досягання визначеної мети.

Здійснивши аналіз нормативно-правових актів у сфері протидії гендерно обумовленому насильству, маємо зазначити, що, відповідно до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, передбачає, зокрема, взаємне інформування в установленій термін про виявлені факти насильства за ознакою статі; реагування на факти вчинення такого насильства відповідно до компетенції та з урахуванням оцінки ризиків, що загрожують постраждалій особі; узгодження заходів реагування на випадки гендерно обумовленого насильства й надання допомоги постраждалим особам; розроблення та виконання програм для кривдників, а також програм запобігання та протидії насильству за ознакою статі; обмін досвідом у сфері запобігання й протидії насильству за ознакою статі; скоординовану міжвідомчу підготовку фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі; здійснення моніторингу дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі відповідними суб'єктами й унесення пропозицій щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування (Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, 2005).

Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» визначається, що взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, передбачає ті самі заходи, що вже були розглянуті. Також зазначається, що суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, залучають до співпраці з організації та здійснення таких заходів і надання дієвої допомоги постраждалим особам громадські об'єднання, іноземні неурядові організації та інших заінтересованих осіб, а також забезпечують висвітлення таких заходів і діяльності в засобах масової інформації з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом (Про запобігання та протидію домашньому насильству, 2017).

Порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі, визначено перелік завдань у сфері запобігання насильству, до якого належать: визначення стану, причин і передумов поширення насильства; підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини та наслідки насильства; сприяння розумінню суспільством природи насильства, його непропорційного впливу на жінок і чоловіків, зокрема на осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку; формування в суспільстві нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед дітей, усвідомлення насильства як порушення прав людини; викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі й обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються; заохочення всіх членів суспільства, насамперед чоловіків, до активного сприяння запобігання насильству.

Окремо законом визначено перелік завдань у сфері протидії насильству, де це виявлення та реагування на факти вчинення насильства з урахуванням результатів оцінки ризиків, що загрожують постраждалій особі; взаємне інформування суб'єктів протидії гендерно обумовленому насильству та направлення постраждалої особи до служб підтримки постраждалих осіб; допомога й захист постраждалих осіб, забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної насильством з урахуванням віку, стану здоров'я, статі, релігійних переконань, етнічного походження, спеціальних потреб таких осіб; належне розслідування фактів насильства, своєчасне й ефективне вжиття щодо кривдника спеціальних заходів у сфері протидії насильству та контроль за їх виконанням, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки (Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, 2018).

Варто також звернути увагу, що нині є чинною Інструкція щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, якою визначається механізм їх взаємодії при здійсненні таких заходів (Інструкція щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, 2009).

Нормативним актом визначено, що до загальних повноважень зазначених суб'єктів належить надання консультацій з питань попередження насильства в сім'ї громадянам, підприємствам, установам та організаціям, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування; участь у проведенні семінарів, «круглих столів», конференцій та інших заходів з питань попередження насильства в сім'ї; виявлення причин та умов, що сприяють проявам насильства в сім'ї, вжиття заходів щодо їх усунення, тощо.

Стосовно безпосередньо Національної поліції варто зазначити, що її взаємодія з іншими суб'єктами протидії гендерному насильству виражається у здійсненні інформаційної взаємодії з іншими органами державної влади, проведенні відкритих зустрічей з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст і сіл з метою налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування й населенням.

Взаємодія з громадськістю відбувається шляхом підготовки та виконання спільних проектів, програм і заходів, які спрямовані на задоволення потреб населення та покращення ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань. Співпраця між поліцією та громадськістю спрямована на виявлення й усунення проблем, пов'язаних зі здійсненням поліцейської діяльності, і сприяння застосуванню сучасних методів для підвищення результативності й ефективності здійснення такої діяльності (Про Національну поліцію України, 2015).

Усі вищезазначені завдання, які передбачає взаємодію Національної поліції з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству, мають здійснюватися з дотриманням відповідних принципів.

Отже, наступним маємо з'ясувати перелік і зміст принципів взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству. Слово «принцип» як словниковий термін має декілька визначень. Це основне, вихідне положення якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку тощо; особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; переконання, норма, правило, яким керується хто-небудь у житті, поведінці (Бусел, 2005: 1125). Варто погодитися з думкою, що принципи організації й діяльності органів державної влади – це законодавчі, відправні засади, ідеї, положення, які є основою формування, організації та функціонування органів публічної влади. Умовно вони поділяються на загальні принципи (ті, які стосуються системи органів публічної влади загалом, і спеціальні, дія яких розповсюджується лише на окремі органи публічної влади) (Колосович, 2013: 66).

Ураховуючи викладене, маємо зазначити, що принципи взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству – це визначені законодавством положення, які покладені в основу здійснення вказаної взаємодії.

Для з'ясування переліку основних принципів взаємодії Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству передусім доречно вказати на принципи, на яких базується діяльність Національної поліції України. Загальні принципи діяльності

поліції визначені Законом України «Про Національну поліцію» (Про Національну поліцію України, 2015), до яких належать такі: принцип верховенства права; принцип дотримання прав і свобод людини; принцип законності; принцип відкритості й прозорості; принцип політичної нейтральності; принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства; принцип безперервності.

Як указує Г.В. Шевчук, принципи діяльності Національної поліції України являють собою сукупність основоположних, керівних ідей, що закладені в сутність діяльності поліції як державного органу та на основі яких формуються певні правила поведінки у сфері поліцейської діяльності (Шевчук, 2019: 121).

Д.С. Денисюк із цього приводу зазначає, що принципи діяльності поліції можна визначити як основні загальні норми, що відображають сутність цієї діяльності, вони об'єктивно існують і мають відповідати певним критеріям. Так, наприклад, положення яке становить принцип, завжди закріплено в законі, тобто є правовим; дії співробітників поліції, у процесі здійснення яких порушуються принципи діяльності поліції, не можуть бути визнані законними; недотримання вимог одного принципу діяльності поліції неминуче призводить до порушення положень якого-небудь іншого принципу; ці принципи повинні відображати гуманізм (Денисюк, 2015: 65). Д.П. Калянов указує, що принципи поліцейської діяльності охоплюють об'єктивно сформовані закономірності, традиції, правові норми й етичні правила, які поступово усталилися у сфері поліцейської діяльності та покликані на забезпечення стабільності й ефективності функціонування поліцейського апарату (Калянов, 2016: 155).

Переходячи безпосередньо до принципів взаємодії Національної поліції з іншими державними інституціями та громадськістю, маємо відмітити, що, як зазначає В.Ю. Кікінчук, взаємодія Національної поліції з іншими органами державної влади та місцевого самоврядування переважно побудована за принципом рівноправної, спільної участі в розробці та провадженні заходів, спрямованих на підтримання й підвищення рівня публічної безпеки та порядку (Кікінчук, 2017: 84). Також, розглядаючи взаємодію громадських формувань з охорони громадського порядку й державного кордону з органами Національної поліції України, науковець стверджує, що вони мають додержуватися в діяльності принципів гуманізму, законності, гласності, добровільності, додержання прав і свобод людини та громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб (Кікінчук, 2018: 26–27).

С.І. Субота зазначає, що в юридичній науковій літературі принципи взаємодії поліції з населенням визначають як основні положення, що відображають найбільш суттєві, головні сторони й прояви взаємодії, відносини та зв'язки, що встановилися в ній; основні прояви суб'єктивної взаємодії, засновані на використанні знань і практичного досвіду взаємин органів правопорядку та громадськості. Науковець розподіляє зазначені принципи на дві групи: загальні (є складниками системи принципів взаємодії держави й громадянського суспільства, принципів діяльності поліції, тощо); спеціальні (принцип спільності інтересів, принцип нормованості взаємодії, принцип спеціалізованості, принцип безперервності взаємодії, принцип скоординованості дій, принцип рівності взаємодії) (Субота, 2018: 33–34).

Щодо нормативного закріплення принципів взаємодії Національної поліції з іншими державними інституціями та громадськістю варто відмітити, що Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, 2005) визначено, що органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування мають дотримуватися принципу забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у діяльності.

У Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (Про запобігання та протидію домашньому насильству, 2017) акцентовано увагу на тому, що, у разі якщо постраждалою особою є дитина, будь-які дії, що вчиняються щодо неї, базуються на принципах, визначених Конвенцією ООН про права дитини, Конвенцією Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, Європейською конвенцією про здійснення прав дітей і законодавчими актами України у сфері захисту прав дитини. Так, Конвенцією Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства акцентовано увагу на дотриманні принципу недискримінації, відповідно до якого вжиття заходів для захисту прав жертв забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою, як-от: статі, раси, кольору шкіри, мови, релігійних, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, народження, сексуальної орієнтації, стану здоров'я, інвалідності або іншого статусу (Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, 2007; Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, 2012).

До загальних принципів Конвенції віднесено розвиток партнерства або інших форм співробітництва між компетентними органами, зокрема закладами охорони здоров'я та соціальними службами, судовими органами й іншими органами.

Наступним маємо зазначити, що Порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі, визначено, засади на яких має ґрунтуватися діяльність суб'єктів, спрямована на запобігання та протидію насильству. До таких засад віднесено гарантування постраждалим особам безпеки й основоположних прав і свобод людини та громадянина; належна увага до факту насильства під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі; урахування непропорційного впливу насильства на жінок і чоловіків, дітей і дорослих; дотримання принципу забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою

статі; визнання суспільної небезпеки насильства та забезпечення нетерпимого ставлення до будь-яких його проявів; повага й неупереджене, небайдуже ставлення до постраждалих осіб з боку суб'єктів; забезпечення пріоритетності прав, законних інтересів і безпеки постраждалих осіб під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі; конфіденційність інформації про постраждалих осіб та осіб, які повідомили про вчинення насильства; добровільність отримання допомоги постраждалими особами, крім дітей і недієздатних осіб; урахування особливих потреб та інтересів постраждалих осіб, зокрема осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку; ефективної взаємодії суб'єктів із громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями, засобами масової інформації, іншими заінтересованими юридичними та фізичними особами; недопущення дискримінації за будь-якою ознакою під час реалізації заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі (Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, 2018).

Висновки. Отже, урахувавши викладене, варто зазначити, що засади, на яких має ґрунтуватися діяльність, у тому числі й взаємодія Національної поліції та інших суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії гендерно обумовленому насильству, визначені низкою нормативно-правових актів і становлять певну систему.

Указані принципи можна розподілити на дві групи – загальні принципи (ті, які стосуються діяльності Національної поліції України й інших органів державної влади), і спеціальні (принципи, на яких має ґрунтуватися діяльність суб'єктів, безпосередньо спрямована на запобігання та протидію гендерно обумовленому насильству).

Отже, взаємодію Національної поліції України з державними та громадськими інституціями щодо протидії гендерно обумовленому насильству варто розглядати як визначену нормативно-правовими актами, узгоджену діяльність уповноважених підрозділів Національної поліції України, які здійснюють заходи щодо протидії гендерно обумовленому насильству й інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, населення, територіальних громад і громадських об'єднань, з метою забезпечення протидії гендерно обумовленому насильству.

Список використаних джерел:

1. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250 000. Київ : Ірпінь, Перун, 2005. 1728 с.
2. Денисюк Д.С. Принципи діяльності Національної поліції України: теорія та практика реалізації. *Митна справа*. 2015. № 5. С. 63–68.
3. Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2021 № 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-2021-%D0%BF#Text>.
4. Інструкція щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї : Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерства внутрішніх справ України від 07.09.2009 № 3131/386. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0917-09#Text>.
5. Калаянов Д.П. Принципи діяльності поліції щодо захисту прав і свобод людини і громадянина. 2016. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/643/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%8F%D0%BD%0%BE%D0%B2%20%D0%94.%D0%9F..pdf>.
6. Кікінчук В.Ю. Форми взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та порядку у державі. *Право.ua*. 2017. № 1. 2017 С. 81–86.
7. Кікінчук В.Ю., Долинний А.В. Особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. *Європейські перспективи*. 2018. № 2. С. 24–30.
8. Колосович О.С. Теоретико-методологічні аспекти дослідження взаємодії у професійній сфері. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2013. Вип. 13. С. 104–112.
9. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25.10.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text.
10. Майоров В.В. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 185–190.
11. Могілевська Л.Г. До проблеми взаємодії Національної поліції з громадськістю та з іншими органами державної влади у сфері забезпечення прав і свобод дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 225–229.
12. Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>.
13. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
14. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
15. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

16. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства : Закон України від 20.06.2012 № 4988-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4988-17>.
17. Субота С.І. Принципи взаємодії Національної поліції і громадськості. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 1. С. 32–34. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/Porivnyalno-analitichne-pravo-1-2018-1.pdf#page=32>.
18. Шатіло В. Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. № 1. С. 66–70.
19. Шевчук Г. Принципи та завдання діяльності Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 120–124.
20. Ярмак О.М. Поняття, сутність взаємодії та її роль у розвитку соціальної системи. *Право і безпека*. 2006. № 5. С. 46–49.
21. Яровий К.В. Адміністративно-правові засади взаємодії Національної поліції України з суб'єктами публічної адміністрації у зоні проведення антитерористичної операції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 229 с.

References:

1. Busel V.T. (2005). Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainiskoi movy [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]: 250 000, uklad. ta holov. red.. Kyiv: Irpin, Perun. 1728 p. [in Ukrainian].
2. Denysiuk D.S. (2015). Pryntsyvy diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy: teoriia ta praktyka realizatsii [Principles of activity of the National Police of Ukraine: theory and practice of implementation]. *Mytna sprava*. № 5. pp. 63–68 [in Ukrainian].
3. Derzhavna sotsialna prohrama zapobihannia ta protydii domashnomu nasyilstvu ta nasyilstvu za oznakoiu stati na period do 2025 roku [State social program to prevent and combat domestic and gender-based violence for the period up to 2025]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.02.2021 № 145 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
4. Instruktsiia shchodo poriadku vzaiemodii strukturnykh pidrozdiliv, vidpovidalnykh za realizatsiiu derzhavnoi polityky shchodo poperedzhennia nasyilstva v simi, sluzhb u spravakh ditei, tsentriv sotsialnykh sluzhb dlia simi, ditei ta molodi ta vidpovidnykh pidrozdiliv orhaniv vnutrishnikh sprav z pytan zdiisnennia zakhodiv z poperedzhennia nasyilstva v simi [Instruction on the procedure for cooperation of structural units responsible for the implementation of state policy on prevention of domestic violence, children's services, centers of social services for families, children and youth and relevant units of internal affairs bodies on the implementation of prevention measures domestic violence]: nakaz Ministerstva Ukrainy u spravakh sim'i, molodi ta sportu ta Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 07.09.2009 № 3131/386 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0917-09#Text>. [in Ukrainian].
5. Kalianov D.P. (2016). Pryntsyvy diialnosti politsii shchodo zakhystu prav i svobod liudyny i hromadianyna [Principles of police activity on protection of human and civil rights and freedoms]. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/643/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%94.%D0%9F.pdf> [in Ukrainian].
6. Kikinchuk V.Iu. (2017). Formy vzaiemodii Natsionalnoi politsii z inshymy sub'iektamy zabezpechennia publichnoi bezpeky ta poriadku u derzhavi [Forms of interaction of the National Police with other subjects of ensuring public safety and order in the state]. *Pravo.ua*. № 1. pp. 81–86 [in Ukrainian].
7. Kikinchuk V.Iu., Dolynnyi A.V. (2018). Osoblyvosti vzaiemodii Natsionalnoi politsii Ukrainy z inshymy subiektamy zabezpechennia publichnoi bezpeky i poriadku pid chas provedennia masovykh zakhodiv [Peculiarities of interaction of the National Police of Ukraine with other subjects of ensuring public safety and order during mass events]. *Yevropeiski perspektyvy*. № 2. pp. 24–30 [in Ukrainian].
8. Kolosovych O.S. (2013). Teoretyko-metodolohichni aspekty doslidzhennia vzaiemodii u profesiinii sferi [Theoretical and methodological aspects of the study of interaction in the professional sphere]. *Problemy ekstremalnoi ta kryzovoi psykholohii*. Vyp. 13. pp. 104–112 [in Ukrainian].
9. Konventsiia Rady Yevropy pro zakhyst ditei vid seksualnoi ekspluatatsii ta seksualnoho nasyilstva [Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse]. vid 25.10.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text [in Ukrainian].
10. Maiorov V.V. (2020). Shliakhy vdoskonalennia administratyvno-pravovoho rehuliuвання vzaiemodii politsii z naseleнням na zasadakh partnerstva [Ways to improve the administrative and legal regulation of police interaction with the public on a partnership basis]. *Pravo i suspilstvo*. № 2. pp. 185–190 [in Ukrainian].
11. Mohilevska L.H. (2020). Do problemy vzaiemodii Natsionalnoi politsii z hromadskistiu ta z inshymy orhanamy derzhavnoi vlady u sferi zabezpechennia prav i svobod dytyny [To the problem of interaction of the National Police with the public and with other state authorities in the field of ensuring the rights and freedoms of the child]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 2. pp. 225–229 [in Ukrainian].
12. Poriadok vzaiemodii subiektiv, shcho zdiisniuiut zakhody u sferi zapobihannia ta protydii domashnomu nasyilstvu i nasyilstvu za oznakoiu stati: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [The order of interaction of the subjects which are carrying out actions in the field of prevention and counteraction to domestic violence and violence on the basis of sex] vid 22.08.2018 № 658 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
13. Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv [On ensuring equal rights and opportunities for women and men]: Zakon Ukrainy vid 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> [in Ukrainian].
14. Pro zapobihannia ta protydiiu domashnomu nasyilstvu [On prevention and counteraction to domestic violence]: Zakon Ukrainy vid 07.12.2017 № 2229-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> [in Ukrainian].

15. Pro Natsionalnu politsiiu Ukrainy [About the National Police of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
16. Pro ratyfikatsiiu Konventsii Rady Yevropy pro zakhyst ditei vid seksualnoi ekspluatatsii ta seksualnoho nasylstva [On ratification of the Council of Europe Convention for the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse]: Zakon Ukrainy vid 20.06.2012 № 4988-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4988-17> [in Ukrainian].
17. Subota S.I. (2018). Pryntsypy vzaiemodii Natsionalnoi politsii i hromadskosti [Principles of interaction between the National Police and the public]. *Porivnialno-analitychne pravo*. № 1. pp. 32–34. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/Porivnyalno-analitichne-pravo-1-2018-1.pdf#page=32> [in Ukrainian].
18. Shatilo V. (2014). Pryntsypy diialnosti derzhavnoi vlady i metody yikh zdiisnennia [Principles of state power and methods of their implementation]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. № 1. pp. 66–70 [in Ukrainian].
19. Shevchuk H. (2019). Pryntsypy ta zavdannya diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Principles and tasks of the National Police of Ukraine]. *Pidpriumnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 7. pp. 120–124 [in Ukrainian].
20. Iarmak O.M. (2006). Poniattia, sutnist vzaiemodii ta yii rol u rozvytku sotsialnoi systemy [The concept, essence of interaction and its role in the development of the social system]. *Pravo i bezpeka*. № 5. pp. 46–49 [in Ukrainian].
21. Iarovy K.V. (2019). Administratyvno-pravovi zasady vzaiemodii Natsionalnoi politsii Ukrainy z sub'iektamy publichnoi administratsii u zoni provedennia antyterorystychnoi operatsii [Administrative and legal bases of interaction of the National Police of Ukraine with subjects of public administration in a zone of carrying out anti-terrorist operation]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv. 229 p. [in Ukrainian].